

CZYM JEST PRZEMOC W RODZINIE I JAK SOBIE Z NIĄ RADZIĆ ?

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem niezwykle drastycznym zarówno w aspekcie szkód jakie niesie dla zdrowia psychicznego, fizycznego jak i dla rodziny dotkniętej przemocą. Problem ten występuje we wszystkich społeczeństwach, dotyka ludzi bez względu na status społeczny, wiek, płeć, czy wykształcenie.

W świetle art. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

„Przemoc to celowe użycie siły fizycznej albo władzy przeciwko drugiemu człowiekowi lub grupie ludzi, prowadzące lub stwarzające ryzyko uszkodzenia ciała, śmierci, krzywdy psychicznej.”

Przemoc w rodzinie zwana potocznie domową jest zjawiskiem nie zawsze łatwym do rozpoznania. Aby rozpoznać przemoc należy zwrócić uwagę na cztery charakterystyczne kryteria:

INTENCJONALNOŚĆ – jest zjawiskiem wynikającym z zamierzonego działania człowieka, prowadzącym zazwyczaj do sprawowania pełnej kontroli.

ASYMETRIA SIŁ – wykorzystuje przewagę sił uniemożliwiając samoobronę i opiera się na władzy i kontroli. Osoba doznająca przemocy jest słabsza, a stosująca przemoc silniejsza. Źródłem dysproporcji sił są zazwyczaj: wiek, płeć, stan zdrowia.

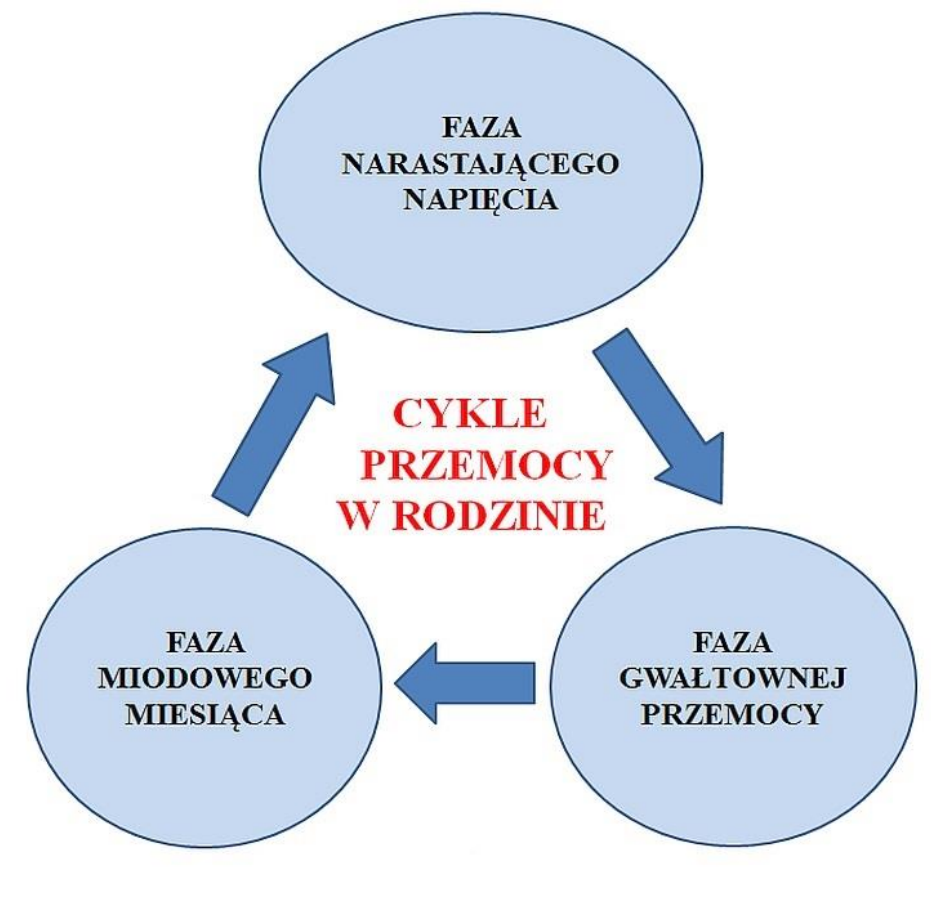
NARUSZENIE PRAW I DÓBR OSOBISTYCH – co oznacza, że osoba stosująca przemoc wykorzystuje swoją przewagę, narusza podstawowe prawa np. do nietykalności cielesnej, godności, szacunku.

SZKODY, CIERPIENIE – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie swoich bliskich na poważne szkody co powoduje, że osoby doznające przemocy mają mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające jej prawa i dobra osobiste, powodujący szkody i cierpienie.

CYKLE PRZEMOCY

Przemoc nie jest jednorazowym aktem, lecz procesem który ma tendencję do powtarzania się. Nie zatrzymana przemoc- narasta. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy: faza narastania napięcia, faza ostrej przemocy i faza miodowego miesiąca.

Faza narastania napięcia

Tę pierwszą fazę cyklu przemocy charakteryzuje pojawienie się co raz więcej sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost napięcia w związku. Jeden z partnerów staje się drażliwy, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, jest ciągle spięty, poirytowany, a swoje emocje wyładowuje na drugiej osobie, może ją poniżać, krytykować. Nie panuje nad swoim gniewem.

Osoba doświadczająca przemocy stara się opanować sytuację – uspokaja partnera, spełnia wszelkie jego zachcianki, przeprosza sprawcę „na wszelki wypadek”.

Ponadto często u osoby doświadczającej przemocy pojawiają się różne dolegliwości: bóle żołądka i głowy, bezsenność i utrata apetytu, wpadają w apatię, tracą energię do życia lub stają się niespokojne i pobudliwe nerwowo - jest to wynik narastającego napięcia.

Faza ostrej przemocy

W tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust. Zachowanie jego staje się bardzo nieprzewidywalne. Dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się m.in. biciem, kopaniem, grożeniem, duszeniem. Można zaobserwować również silne natężenie agresji słownej. Skutki użytej przemocy mogą być różne – podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne itp.

Osoba doświadczająca przemocy czuje się bezradna, bo nic nie pomaga (ani bycie miłą, ani unikanie, ani bierne poddawanie się mu). Niezależnie jak osoba doświadczająca się stara wściekłość sprawcy coraz bardziej narasta. Po ataku często osoba doznająca przemocy jest w szoku. Odczuwa wstyd i przerażenie, jest oszołomiona, odczuwa złość i bezradność, traci ochotę do życia.

Faza miodowego miesiąca

To faza skruchy i okazywania miłości. W tej fazie sprawca przemocy w momencie, kiedy wyładował już swoje emocje i wie, że przekroczył różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Zaczyna okazywać skruchę, ciepło i miłość. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jak by przemoc nigdy nie miała miejsca. Zaczyna przeproszać partnerkę za to co zrobił, szczerze żałuje swojego zachowania, obiecując że TO już nigdy się nie powtórzy, że nie wie zupełnie co się z nim stało, starając się znaleźć zewnętrzne wytłumaczenia dla swojego zachowania.

Ofiara zaczyna wierzyć, że sprawca się zmienił, a przemoc była jedynie incydem.

Ważne. *Miodowa faza demobilizuje ofiarę, a u sprawcy utrwała poczucie bezkarności i nadzieję, że następnym razem jakoś sobie poradzi i uzyska przebaczenie.* Prawdziwym zagrożeniem jednak jakie niesie ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu bywa jeszcze gwałtowniejsza.

Cykliczność przemocy sprawia, że ofiarom trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy. Cykle takie mogą trwać przez wiele lat. Zwykle fazy „miodowego miesiąca” się skracają, a fazy narastającego napięcia i gwałtownej przemocy wydłużają się i przebiegają bardziej dramatycznie.

Pamiętaj !

Osoba doznająca przemocy w rodzinie nie ponosi odpowiedzialności za to, że partner stosuje przemoc. Odpowiedzialność za swoje zachowanie ponosi jedynie osoba, która się go dopuszcza.

RODZAJE, FORMY I SKUTKI PRZEMOCY

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
PRZEMOC FIZYCZNA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ popychanie, ✓ szarpanie, ✓ ciągnięcie, ✓ szturchanie, ✓ klapsy, ✓ ciągnięcie za uszy, włosy, ✓ szczypanie, ✓ kopanie, ✓ bicie ręką, ✓ uderzanie w twarz tzw. policzek. 	<p>Uszkodzenie ciała – urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia, skutki choroby w wyniku stresu pourazowego (życie w stresie, lęku, strachu, napady paniki).</p>
PRZEMOC PSYCHICZNA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Obrażanie, ✓ wyzywanie, ✓ krytykowanie, ✓ straszenie, ✓ grożenie, ✓ osądzanie, ✓ oskarżanie, ✓ używanie wulgaryzmów, ✓ wyśmiewanie, zawstydzanie, ✓ izolowanie, ✓ ujawnianie tajemnic, ✓ wymuszanie podporządkowania, posłuszeństwa, ✓ wmawianie np. choroby psychicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zniszczenie poczucia własnej wartości i godności, umożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, ✓ osłabienie fizycznych i psychicznych zdolności stawiania oporu, ✓ odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie od osoby stosującej przemoc, stały strach, stres, utrata nadziei.
PRZEMOC SEKSUALNA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Gwałt, ✓ wymuszanie pożycia seksualnego, ✓ nieakceptowanie praktyk seksualnych, ✓ zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, ✓ sadyzm w pożyciu, ✓ wyśmiewanie wyglądu ciała i krytyka zachowań seksualnych itp. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Obrażenia fizyczne, ✓ ból, cierpienie, ✓ obniżona samoocena, i poczucie własnej wartości, ✓ utrata poczucia atrakcyjności i godności, ✓ zaburzenia seksualne, ✓ oziębłość, lęk, strach, ✓ unikanie seksu, niechęć i obawa do przedstawicieli płci przeciwnej, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Celowe niszczenie czyjejś własności, ✓ pozbawienie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne potrzeby np. niszczenie rzeczy, kradzież, zabieranie pieniędzy, ✓ przeglądanie korespondencji, ✓ dysponowanie czyjąś własnością, ✓ sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy itp. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Całkowita zależność finansowa od partnera, ✓ niezaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych: bieda, zniszczenie poczucia godności, wartości, znalezienie się bez środków do życia.
ZANIEDBANIE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ naruszenie obowiązku do opieki ze strony bliskich; ✓ zaniechanie działań, szczególnie forma przemocy ekonomicznej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, emocjonalnych np. wyżywienia, ubrania, higieny, ochrony, poczucia bezpieczeństwa, wychowania, opieki lekarskiej, ✓ brak pomocy w chorobie. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Utrata poczucia bezpieczeństwa, ✓ uczucie odrzucenia, ✓ bieda, ✓ niedożywienie, niska waga, częsty głód, ✓ brudne włosy, niewłaściwe lub brudne ubranie, ✓ objawy braku opieki medycznej, ✓ brak uwagi, zainteresowania ze strony opiekuna.

Być może takie doświadczenie jest Twoim udziałem. Może boisz się wracać do swojego domu, bo nie wiesz co Cię w nim czeka, ciągle myślisz, czy uda się przeżyć dzień bez wyzwisk, ubliżania, urazów.

Cierpisz, żyjesz w ciągłej niepewności. Nie musisz godzić się na przemoc ani jej tłumaczyć – CZAS DZIAŁAĆ !!!

Doświadczenie przemocy jest problemem złożonym. Pierwszy krok i sięgnięcie po pomoc dla osoby dotkniętej przemocą jest trudne. Wymaga pokonania własnych obaw o reakcję innych, strachu przed zmianami oraz konsekwencjami w podejmowaniu działań. Jeżeli w Twojej rodzinie chociaż raz pojawił się akt przemocy – REAGUJ !!!

Pamiętaj, jest na świecie wiele osób, które uwolniły się z destrukcyjnych związków i przestały doznawać przemocy. Ty także możesz być jedną z nich.

Masz prawo do:

- życia w rodzinie wolnej od przemocy;
- ochrony prawnej Twojego życia, zdrowia, czci i dobrego imienia;
- samodzielnego decydowania o swoim życiu osobistym;
- żądania od organów publicznych ochrony Ciebie i Twoich dzieci przed przemocą w tym ze strony osoby najbliższej;
- zapewnienia natychmiastowej pomocy medycznej w przypadku gdy wymaga Twój stan zdrowia, wydania zaświadczenia lekarskiego;
- udzielania poradnictwa rodzinnego, socjalnego, psychologicznego, prawnego;
- żądania od organów ścigania wszczęcia postępowania przygotowawczego wobec osoby stosującej przemoc w Twojej rodzinie, w razie potrzeby konieczności jej izolacji;
- pomocy ze strony służb publicznych.

PRAWO WOBEC PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowymi aktami prawnymi odnoszącymi się do sytuacji osób doznających przemocy w rodzinie oraz określającymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W 1995 r. przyjęto Polską Deklarację w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w której ujęto:

1. Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym, wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych.
2. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany.
3. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest to im zapewnić.
4. Każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej, i medycznej, bez naruszania jego godności osobistej.
5. Każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z przemocą.
6. Każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Każdy człowiek ma obowiązek udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko bliskim za:

- znęcanie się - art. 207 §1 k.k.

Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

- pozbawienie wolności - art. 189 §1 k.k.

Kto pozbawia człowieka wolności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

- nękanie - art. 190a §1 k.k.

Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

- groźby - art. 191 §1 k.k.

Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia - podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

- gwałt - art. 197 §1 k.k.

Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

- zaniedbanie - art. 209 §1 k.k.

Kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

art. 244 k.k.

Kto nie stosuje się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania stanowiska, wykonywania zawodu, prowadzenia działalności, wykonywania czynności wymagających zezwolenia, które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie, prowadzenia pojazdów, wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych, wstępu na imprezę masową, przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, *nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami, zakazu zbliżania się do określonych osób lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu*, zakazu posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt albo nie wykonuje zarządzenia sądu o ogłoszeniu orzeczenia w sposób w nim przewidziany, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Środkami karnymi są:

- art. 39 pkt 2b wraz art. 41a k.k.

zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

- art. 39 pkt 2e wraz art. 41a k.k.

nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.

- art. 72 §1 pkt. 6, 6a, 6b, 7, 7a, 7b k.k.

Zawieszając wykonanie kary, sąd zobowiązuje, a jeżeli orzeka środek karny, może zobowiązać skazanego do:

- 6) poddania się terapii uzależnień,
- 6a) poddania się terapii, w szczególności psychoterapii lub psychoedukacji,
- 6b) uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- 7) powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach,
- 7a) powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób,
- 7b) opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.

Kodeks postępowania karnego przewiduje:

- art. 275a kpk.

§ 1. Tytułem środka zapobiegawczego można nakazać oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej okresowe opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

§ 2. W postępowaniu przygotowawczym środek przewidziany w § 1 stosuje się na wniosek Policji albo z urzędu. **MOŻE TO RÓWNIEŻ ZROBIĆ PROKURATOR !!!**

PAMIĘTAJ !!!

Prawo jest Twoim sprzymierzeńcem. Daje Ci również możliwość do skorzystania z bezpłatnej pomocy.

Art. 3.1. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

1. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Podjąłś/eś decyzję, że już nie pozwolisz się krzywdzić... zgłosiłś/eś się do odpowiednich służb, została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” - nie obawiaj się. Procedura „Niebieskie Karty” ma na celu zatrzymanie przemocy w Twojej rodzinie.

PROCEDURA NIEBIESKIE KARTY

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” to procedura interwencyjno – pomocowa. Oznacza to, że łączą działania podejmowane przez przedstawicieli służb w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia, łamania praw członków rodziny, w której dochodzi do przemocy celem zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa oraz działania służące zapewnieniu długofalowej specjalistycznej pomocy, dostarczenie sił i mocy do uwolnienia się od sprawcy. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje poprzez wypełnienie

formularza „Niebieska Karta – A”. Kartę wypełnia przedstawiciel właściwej służby, w toku prowadzonych czynności służbowych, gdy powźmie podejrzenie o stosowaniu przemocy w rodzinie.

Do wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” są zobowiązani: policjant, pracownik socjalny, lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka, nauczyciel, pedagog, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Oznacza to, że każdemu z wyżej wymienionych specjalistów możesz powiedzieć o swojej sytuacji domowej i ma on obowiązek uruchomić procedurę „Niebieska Karta”, wypełniając formularz A, jeśli będzie miał podejrzenie, że w Twojej rodzinie dochodzi do przemocy.

Podczas wypełniania formularza „Niebieska Karta - A” przedstawiciel instytucji zobowiązanej do realizacji procedury:

- ✓ spíše dane personalne Twoje i Twoich bliskich (wiek, stopień pokrewieństwa, adres zamieszkania, telefony kontaktowe, miejsca zatrudnienia i edukacji, w przypadku dzieci);
- ✓ spíše dane ewentualnych świadków przemocy (adres i telefon kontaktowy);
- ✓ przeanalizuje z Tobą katalog agresywnych zachowań, aby pomóc Ci zidentyfikować te, których doświadczasz od bliskiej osoby;
- ✓ dopyta o działania, jakie już wcześniej były podejmowane w celu zmiany sytuacji w rodzinie;
- ✓ opisze miejsce zdarzenia, jeśli jest jego świadkiem;
- ✓ wręczy formularz „Niebieska Karta - B”, który zawiera ważne informacje dotyczące zjawiska przemocy, katalog i opis możliwych przestępstw popełnianych z użyciem przemocy w rodzinie oraz informacje dotyczące praw osób doznających przemocy. Powinny się tam także znaleźć adresy instytucji, organizacji udzielających pomocy na terenie Twojej gminy, z których możesz skorzystać;
- ✓ wypełniony formularz „Niebieska Karta - A” prześle do właściwego zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zostaniesz zaproszona/y na spotkanie grupy roboczej, to oznacza, że specjaliści chcieliby poznać Twoją sytuację domową, by wspólnie z Tobą zaplanować najlepsze formy działania i pomocy. Na posiedzeniu tym członkowie zespołu lub grupy roboczej dokonają również analizy sytuacji Twojej rodziny i wypełniają stosowny formularz „Niebieska Karta – C”. W oparciu o wspólnie opracowany „plan pomocy”, który będzie uwzględniał problemy i potrzeby Twojej rodziny służby pomocowe będą z Tobą współpracować. Plan może uwzględniać Twoje uczestnictwo np. w grupie wsparcia, działania prawne, pomoc psychologiczną oraz działania adresowane do dzieci.

Pamiętaj !!!

***Twoje bezpieczeństwo i potrzeby są najważniejsze, dlatego aktywnie je zgłaszaj!
Dzięki temu plan pomocy, który stworzy grupa robocza, będzie najlepiej spełniał
Twoje oczekiwania.***

Działania wobec osoby podejrzanej o stosowanie przemocy.

Z osobą podejrzaną, że stosuje przemoc w rodzinie, grupa robocza również przeprowadza rozmowę, podczas której następuje rozpoznanie jej problemów, deficytów i trudności. Ustalony zostanie również plan pomocy. Ważnym elementem tego spotkania jest pokazanie konsekwencji krzywdzenia bliskich, zobowiązanie do zaprzestania stosowania przemocy, wskazanie możliwości pomocy, w tym zaprezentowanie oferty pomocy.

Wszystkie działania podejmowane w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty” są dokumentowane.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

ZAKOŃCZENIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

Ani osoba doznająca, ani tym bardziej stosująca przemoc nie mogą wycofać procedury „Niebieskie Karty”. Może ona być zakończona wyłącznie przez grupę roboczą/ zespół interdyscyplinarny, następuje to w dwóch przypadkach:

1. ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy;
2. rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Pamiętaj!!!

Zawsze możesz uruchomić procedurę na nowo, jeśli Twój mąż/ żona/ partner/ partnerka/ osoba najbliższa, zacznie na nowo stosować przemoc.

Procedura „Niebieskie Karty” przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań, w szczególności postępowania karnego, rodzinnego.

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

DZIECKO KRZYWDZONE W RODZINIE

Przemoc wobec dzieci często pojawia się pod hasłem wychowania, a bicie, poniżanie czy brutalne karanie nazywane metodą wychowawczą. Dziecko od momentu przyjścia na świat i przez wiele kolejnych lat jest osobą bezbronną całkowicie zależną od swoich rodziców. Nie ma szans bronić się przed przemocą. Do prawidłowego rozwoju dziecko potrzebuje miłości i poczucia bezpieczeństwa.

Dzieci wychowujące się w rodzinach, gdzie występuje przemoc, narażone są na dwa rodzaje niszczących doświadczeń:

- celowe wyrządzanie im krzywdy fizycznej lub traktowanie dziecka jak przedmiot i sposób do kontrolowania i wymuszania posłuszeństwa osoby dorosłej,
- stwarzanie środowiska, gdzie dzieci są świadkami przemocy lub jej skutków. Badania dowodzą, że oglądanie aktów przemocy wobec osoby bliskiej ma taki sam wpływ na dzieci jak wtedy, gdyby one same były maltretowane fizycznie, psychicznie, czy wykorzystywane seksualnie. Dzieci często są bezpośrednimi świadkami fizycznej lub psychicznej przemocy.

DZIECKO, KTÓRE OBSERWUJE PRZEMOC JEST JEJ OFIARĄ.

Z badań wynika, że oglądanie przemocy domowej ma taki sam wpływ na dzieci, jak fizyczne i seksualne maltretowanie!

Bycie świadkiem przemocy i doświadczeniem agresji w okresie dziecięcym, wiąże się wszystko w dorosłym życiu z problemami w relacjach w związku, z powielaniem zachowań agresywnych jako formy sprawowania władzy i kontroli nad otoczeniem, podporządkowaniem go sobie. Poza tym może mieć to odzwierciedlenie w przyjęciu restrykcyjnego, opartego na karach cielesnych systemu wychowawczego wobec swoich dzieci.

Nie bądź obojętny wobec przemocy ! Dobro dziecka zależy także od Ciebie !

Jeśli:

- ✓ wciąż słyszysz płacz dziecka za ścianą,
- ✓ jesteś świadkiem poniżania dziecka przez dorosłych,
- ✓ widzisz dziecko, które jest posiniaczone,
- ✓ znasz dziecko, które jest zaniedbane.

Zareaguj !

Na co zwracać uwagę:

Przemoc fizyczna:

- ✓ dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, złamania, poparzenia, odparzenia, ugryzienia – których pochodzenie trudno wyjaśnić),
- ✓ podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się nieprawdopodobne,
- ✓ boi się rodzica, opiekuna,

- ✓ wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- ✓ zaniepokoić może także zachowanie – dziecko jest: niespokojne, zalęknione, wycofane,

Przemoc emocjonalna:

- ✓ dziecko zachowuje się nie adekwatnie do wieku,
- ✓ samookalecza się,
- ✓ ma problemy ze snem,
- ✓ wykazuje zaburzenia jedzenia (niedojada, nadmiernie się objada, wymiotuje),
- ✓ jest spóźnione w rozwoju fizycznym i psychicznym,
- ✓ moczy się.

Zaniedbywanie:

- ✓ dziecko często jest nieobecne w szkole,
- ✓ popełnia czyny niezgodne z prawem,
- ✓ dziecko ma często brudne ubrania,
- ✓ brak dbałości o higienę osobistą np. dziecko nieprzyjemnie pachnie,
- ✓ nie otrzymuje należytej opieki medycznej, szczepień, okularów,
- ✓ jest ubrane nieodpowiednio do pory roku,
- ✓ zdarza się, że nadużywa alkoholu, narkotyków,
- ✓ brak odpowiedniego nadzoru, pozostawianie dziecka bez opieki,
- ✓ wyrzucanie dziecka z domu.

Przemoc seksualna:

- ✓ dziecko często odmawia przebierania się przy innych,
- ✓ pogorszyło się w nauce,
- ✓ przejawia dziwne zachowania niedostosowane do swojego wieku (np. dużo mówi o seksie, jest nadmiernie rozbudzone),
- ✓ ucieka z domu,
- ✓ ma trudności z chodzeniem, siadaniem, doświadcza bólu intymnych części ciała,
- ✓ jest w ciąży,
- ✓ chore wenerycznie,

Jeśli nie jesteś pewny/a, czy Twoje podejrzenia są słuszne, możesz zwrócić się do instytucji, które mają obowiązek to sprawdzić i udzielić pomocy dziecku, jeśli zajdzie taka potrzeba.

Dlaczego Twoja reakcja jest taka ważna !

Krzywdzenie emocjonalne, fizyczne dziecka czyni ogromne spustoszenie w jego więzi z osobami krzywdzącymi. Powoduje, że czuje się ono niepotrzebne, niedobre, zależne od zaspokojenia potrzeb osób je krzywdzących. Odczuwa stały lęk, nie ma ono bowiem wpływu na częstotliwość czy możliwość wystąpienia przemocy. Wszystkie rodzaje krzywdzenia mogą być bardzo niszczące dla dziecka i obejmują bardzo wiele sfer.

Skupiają się na:

- ✓ zaburzeniach zachowania (agresji, okrucieństwie wobec zwierząt, napadach złości, nadrucliwości, wagarowaniu, zachowaniach przestępczych);
- ✓ trudnościach emocjonalnych: nasileniu lęku, smutku, złości, wycofaniu, niskiej samoocenie;
- ✓ problemach w funkcjonowaniu społecznym (odrzuconiu przez rówieśników, niezdolności do empatii, osłabionych umiejętnościach społecznych);
- ✓ problemach w funkcjonowaniu poznawczym (słabe osiągnięcia szkolne, opóźnienie w rozwoju intelektualnym);
- ✓ w zakresie zdrowia fizycznego – bezsenności, zaburzeniach jedzenia, oznakach chorób psychosomatycznych, moczeniu nocnym).

Pamiętaj, że może jesteś jedyną osobą, która zauważyła, że dziecko potrzebuje pomocy !

W polskim prawie obowiązuje zakaz stosowania kar fizycznych: osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych (Kodeks rodzinny i opiekuńczy art.96¹).

Pamiętaj !!!

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, również pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko i umieścić je u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Decyzję o odebraniu dziecka z rodziny pracownik socjalny podejmuje wspólnie z:

- funkcjonariuszem Policji,
- lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką.

Jeśli jesteś rodzicem, któremu zdarza się bić dziecko, szarpać, szantażować, zastraszać – porozmawiaj o swoim zachowaniu z pedagogiem, psychologiem szkolnym, zgłoś potrzebę udziału w warsztatach umiejętności wychowawczych. Albo jeżeli czujesz, że nie radzisz sobie z rolą matki, ojca, a Wasza rodzina nie do końca wypełnia funkcje opiekuńczo-wychowawcze, zgłoś się do ośrodka pomocy społecznej, przydzielą Ci asystenta rodziny. Pomozemy Ci przezwyciężyć trudności związane z opieką i wychowaniem.

Pamiętaj !!!

Stosowanie przemocy wobec dzieci często wynika nie z braku miłości do nich, czy trudnych cech charakteru, ale z bezradności, czy braku umiejętności wychowawczych. Tego można się nauczyć.

ŚWIADEK PRZEMOCY. NIE BĄDŹ OBOJETNY - REAGUJ !!!

Ogromne znaczenie ma reakcja osób z otoczenia, w którym dochodzi do aktów przemocy w rodzinie. Świadcowie dramatów rodzinnych, których niepokoją krzyki za ścianą, stały płacz dziecka czy ciemne okulary sąsiadki noszone bez względu na pogodę często żyją w przekonaniu, że skoro nikt nie prosi o pomoc to znaczy, że jej nie potrzebuje.

Świadek przemocy w rodzinie to bardzo ważna osoba, ponieważ jest często jedyną osobą, która może pomóc przerwać przemoc.

PAMIĘTAJ !!! - Przepisy prawne nakładające obowiązek reagowania:

Zgodnie z art. 304 kodeks postępowania karnego:

- § 1. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.
- § 2. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Możesz przerwać krąg milczenia! Możesz pomóc!

Ważne jest przede wszystkim to, żebyś:

- wysłuchał osoby, która doznaje przemocy;
- uwierzył w to co mówi;
- zapewnił ją o tym, że ma prawo szukać pomocy;
- zawiadomił osoby, które zajmują się udzielaniem pomocy w sytuacjach kryzysowych.

Pamiętaj, że osoba krzywdzona może kryć sprawcę, ponieważ wstydzi się swojej sytuacji w domu. Może też nie chcieć się przyznać, że doznaje przemocy, gdyż jest zastraszona przez osobę stosującą przemoc. **Nie zniechęcaj się tym, tylko działaj!** Twoja interwencja może zapoczątkować proces wychodzenia z przemocy osoby pokrzywdzonej, ale może też pomóc jej zapewnić bezpieczeństwo.

Pamiętaj, w przypadku biernej postawy świadków przemocy, osoby stosujące przemocę czują się bezkarni i może nastąpić eskalacja ich zachowań.

***Doświadczasz przemocy lub jesteś jej świadkiem NIE MILCZ. NIE MUSISZ SIĘ BAĆ!
Powiadom o tym policję lub zgłoś się do Ośrodka Pomocy Społecznej.
Milcząc wzrasta zagrożenie Twojego zdrowia i życia.***

Pamiętaj, że przemoc nie kończy się sama. Nie ma jednego rozwiązania problemu przemocy, ponieważ każda rodzina jest inna, inni są jej członkowie, inne potrzeby. Aby zatrzymać przemoc najczęściej potrzebna jest pomoc z zewnątrz, np. przedstawicieli służb do tego powołanych – policji, pomocy społecznej itp.